

2011-02-21

Dnr 2011-27

Regeringen
Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Revisorsnämndens årsredovisning för år 2010

Revisorsnämnden (RN) överlämnar härmed årsredovisningen för räkenskapsåret 2010.

Innehåll	Sidnummer
1. RN:s uppgifter enligt regleringsbrev och instruktion	1
2. Resultatredovisning	3
2.1 Ekonomisk resultatredovisning	3
2.1.1 Examinationsverksamheten	4
2.1.2 Godkännande, auktorisation och registrering	4
2.1.3 Tillsyn	5
2.1.4 Internationellt arbete	7
2.2 Verksamhetsmål – återrapportering	8
2.2.1 Examinationsverksamheten	8
2.2.2 Godkännande, auktorisation och registrering	8
2.2.3 Tillsyn	9
2.2.4 Internationellt arbete	13
2.3 Övriga mål och återrapporteringskrav	15
2.4 Budgetutfall	22
2.5 Kompetensförsörjning	22
3. Resultaträkning	23
4. Balansräkning	24
5. Tilläggsupplysningar och noter	25
5.1 Tillämpade redovisningsprinciper	25
5.2 Värderingsprinciper	25
5.3 Uppgifter enligt 7 kap 2 § FÅB	26
5.4 Anställdas sjukfrånvaro i procent	28
5.5 Noter till resultat- och balansräkning	28
5.6 Sammanställning över väsentliga uppgifter	31

1. RN:S UPPGIFTER ENLIGT REGLERINGSBREV OCH INSTRUKTION

I regleringsbrevet för budgetåret 2010 anges som mål för myndighetens verksamhet:

Verksamheten vid Revisorsnämnden ska bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv.

Revisorsnämnden ska

- *bidra till att olika aktörer och intressenter har tillgång till trovärdig ekonomisk information avseende företagens redovisning och förvaltning,*
- *genom den revisorstillsyn samt den övriga verksamhet som nämnden bedriver upprätthålla företagets förtroendet för revisorers verksamhet och för auktorisations-systemet,*
- *ingripa mot revisorer som förfar oredligt eller som av andra skäl inte är lämpliga att utöva revisionsverksamhet eller som utför ett bristfälligt arbete eller äventyrar sitt oberoende.*

Enligt förordningen (2007:1077) med instruktion för Revisorsnämnden ska myndigheten:

1. handlägga frågor om godkännande och auktorisation av revisorer samt registrering av revisionsbolag i syfte att tillgodose samhällets behov av kvalificerade och oberoende externa revisorer,
2. utöva tillsyn i syfte att säkerställa att godkända och auktoriserade revisorer samt registrerade revisionsbolag driver revisionsverksamhet som är av hög kvalitet och uppfyller höga etiska krav,
3. pröva frågor om disciplinära åtgärder,
4. anordna examina och lämplighetsprov,
5. föra ett register över godkända och auktoriserade revisorer samt registrerade revisionsbolag,
6. lämna information och uppgifter i frågor om godkännande, auktorisation, registrering och tillsyn,
7. följa utvecklingen inom revisorsområdet och särskilt beakta nya nationella och internationella förhållanden som har eller kan få betydelse för tillsynen över revisorer och revisionsbolag samt för tolkningen och utvecklingen av god revisors- och revisionsred, samt
8. vara representerad i samordningsorganet för tillsyn enligt förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

RN:s verksamhet fördelar sig i huvudsak på fyra områden: examination, ansökningar, tillsyn samt internationellt arbete. Tillsynsområdet som omfattar ca 78 procent av den totala verksamheten innefattar periodiskt återkommande kvalitetskontroll, systematisk och uppsökande tillsyn (SUT), disciplinärenden samt förhandsbesked. Den löpande kvalitetskontrollen enligt 27 a § revisorslagen (2001:883) sker med två huvudsakliga inriktningar. För det första kontrolleras de revisorer och revisionsbolag som har revisionsuppdrag i noterade bolag¹ (särskild kvalitetskontroll). För det andra kvalitetssäkrar RN den kontroll som revisors-

¹ Företag vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad eller på en motsvarande marknad utanför EES.

organisationen Far² utför av sina medlemmar samt kontrollerar direkt de revisorer som inte är anslutna till Far. SUT-ärenden initieras av RN efter ett riskbaserat urval bland revisorerna. Om det vid en kvalitetskontroll eller i ett SUT-ärende framkommer allvarliga brister inleds ett disciplinärende. Disciplinärenden initieras i övrigt genom underrättelser från myndigheter – främst Skatteverket – samt genom anmälningar från klienter och andra intressenter eller på RN:s eget initiativ med anledning av bland annat uppgifter i media. Förhandsbesked lämnas antingen i fråga om en revisor med hänsyn till sitt oberoende kan inneha ett visst revisionsuppdrag eller i fråga om en revisor får utöva viss s.k. sidoverksamhet.

2. RESULTATREDOVISNING

Alla belopp redovisas i tusental kronor (tkr), varför summeringsdifferenser kan förekomma pga. avrundning.

2.1 Ekonomisk resultatredovisning

RN:s verksamhet är helt avgiftsfinansierad. Intäkterna består huvudsakligen av provavgifter, ansökningsavgifter, avgifter för kvalitetskontroll och årsavgifter. Intäkterna disponeras av myndigheten.

Nedan framgår RN:s intäkter och kostnader fördelade på myndighetens huvudsakliga arbetsområden (tabell 1). De intäkter och kostnader som är direkt hänförliga till ett visst område har förts till detta. Övriga intäkter och kostnader (inklusive lönekostnader) har fördelats på områdena med utgångspunkt från totalt nedlagd arbetstid. Den procentuella arbetstiden för respektive arbetsområde framgår av tabell 2.

Budgetutfallet kommenteras i avsnitt 2.4.

Tabell 1 – Fördelning av intäkter/kostnader (tkr)

Arbetsområde	2010		2009		2008	
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
Examination	7 490	-6 617	8 203	-7 676	5 749	-6 617
Godk./aukt./registrering	2 444	-2 224	1 922	-2 365	1 759	-1 863
Tillsyn ³ varav:	21 971	-19 596	19 338	-17 106	15 775	-17 403
Särskild kvalitetskontroll	4 853	-4 991				
Övrig kvalitetskontroll inkl. SUT	1 695	-1 426				
Tillsyn exkl. kvalitetskontroll	15 423	-13 180				
Internationellt arbete	1 337	-1 317	1 496	-1 315	820	-906
Totalt	33 242	-29 755	30 959	-28 462	24 103	-26 789
Resultat	3 487		2 497		-2 686	

² Organisationen är namnändrad 2010 från FAR SRS till Far.

³ Jämförelsesiffror fördelade på underliggande områden saknas för tidigare år.

Tabell 2 - Arbetstid i procent

Arbetsområde	2010	2009	2008
Examination	7,74	9,50	8,32
Ansökningar (G/A/R)	9,65	10,45	8,6
Tillsyn ⁴ varav:	77,89	74,24	78,9
Särskild kvalitetskontroll	18,04		
Övrig kvalitetskontroll inkl.SUT	5,44		
Tillsyn exkl. kvalitetskontroll	54,41		
Internationellt	4,72	5,82	4,2
	100	100	100

2.1.1 Examinationsverksamheten

Antalet tentander varierar kraftigt från år till år beroende på bl.a. konjunktur. Kostnaderna för verksamheten varierar i motsvarande grad. Avgiften för att delta i prov är 16 000 kr, fördelade på en administrationsavgift om 3 000 kr och en examensavgift om 13 000 kr. Antalet tentander och kostnaderna per tentand de senaste tre räkenskapsåren framgår av tabell 3 nedan.

Tabell 3 – antal tentander och snittkostnad

	2010	2009	2008
Revisorsexamen antal	387	435	273
Högre revisorsexamen antal	68	60	73
Kostnad totalt (tkr)	-6 616	-7 676	-6 617
Kostnad per tentand (tkr)	-14,5	-15,5	-19,1

2.1.2 Godkännande, auktorisation och registrering

Avgiften för ansökan om godkännande och auktorisation av revisor samt registrering av revisionsbolag är 2 600 kr. Snittkostnaden för en ansökan framgår av tabell 4 nedan.

Tabell 4 – antal ansökningar samt snittkostnad per ansökan

		2010	2009	2008
Förstagångsansökningar	Godkännande	222	197	128
	Auktorisation	40	48	73
	Registrering ⁵	13	19	13
Ansökningar om fortsatt Förordnande	Godkännande	221	262	272
	Auktorisation	372	393	397
	Registrering	12	12	7
Totalt antal ansökningar		880	931	890
Kostnad per ansökan (tkr)		2,5	2,5	2,1

⁴ Se tabell 1.

⁵ I registrering av revisionsbolag ingår sedan år 2009 registrering av revisionsföretag från tredjeland (2010 = 5 st, 2009 = 2 st).

2.1.3 Tillsyn

Som framgår av tabell 1 har RN tidigare räkenskapsår inte fördelat intäkter och kostnader inom de olika arbetsuppgifterna inom tillsynen. För räkenskapsåret 2010 har en fördelning av det ekonomiska utfallet gjorts på särskild kvalitetskontroll, övrig kvalitetskontroll inklusive systematisk uppsökande tillsyn (SUT) samt tillsyn exkl. kvalitetskontroll.

Avgifterna för tillsynsområdet regleras i förordningen (1995:665) om revisorer och består i huvudsak av följande:

- årsavgift enligt 23 § andra stycket
- avgift för periodiskt återkommande kvalitetskontroll enligt 26 § första stycket samt
- särskild årsavgift enligt 26 § andra stycket.

Årsavgifterna (4 300 kr per revisor och registrerat revisionsbolag) fördelas på tillsynsverksamheten allmänt samt på internationellt arbete med utgångspunkt från nedlagd tid. Prestationerna inom tillsynsområdet är av varierad svårighetsgrad vilket innebär stora variationer i tidsåtgång. Att fördela totalkostnaden på t.ex. antal ärenden eller kontroller skulle således bli missvisande, varför kostnad per prestation inte redovisas. Antalet ärenden och kontroller samt resultat framgår av avsnitt 2.2.3 Tillsyn (tabellerna 13–19).

Särskild kvalitetskontroll

Revisorer och revisionsbolag som har revisionsuppdrag i noterade bolag ska kvalitetskontrolleras minst vart tredje år. För kontrollen uttas avgifter enligt 26 § andra stycket revisorsförordningen jämförd med 10 § RN:s föreskrifter om villkor för revisorers och registrerade revisionsbolags verksamhet (RNFS 2001:2):

- 10 000 kr för företag vars börsvärde uppgår till högst 150 miljoner euro,
- 20 000 kr för företag vars börsvärde överstiger 150 miljoner euro men inte 1 miljard euro,
- 40 000 kr för företag vars börsvärde överstiger 1 miljard euro samt
- 40 000 kr för företag vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en marknad utanför Sverige.

Beräkningen av avgiftsnivån som fastställdes 2009 efter samråd med Ekonomistyrningsverket baserade sig på att RN skulle rekrytera ytterligare tre eller fyra personer. Av dessa har emellertid endast en nyanställning skett under 2010. Att resultatet för 2010 trots detta visar ett mindre underskott och inte ett stort överskott (tabell 5) beror på att personresurser från övriga tillsynsområden tillförts den särskilda kvalitetskontrollen. Detta har i sin tur lett till att dessa områden inte varit fullbemannade utan visar överskott för räkenskapsåret 2010 (se tabell 6 och tabell 7).

Tabell 5 – ekonomiskt resultat 2010 av särskild kvalitetskontroll ⁶ (tkr)

År	2010
Intäkter	
Särskilda årsavgifter	4 790
Del av övriga intäkter (exkl. direkta)	63
	4 853
Kostnader	
Externa konsulter	834
Del av totala kostnader exkl. direkta	4 157
	4 991
Resultat (underskott)	-138

Övrig kvalitetskontroll inklusive SUT

Revisorer och revisionsbolag som inte är föremål för särskild kvalitetskontroll enligt föregående avsnitt ska kvalitetskontrolleras minst vart sjätte år. Denna kvalitetskontroll utförs som framgår ovan av Far när det gäller dess medlemmar. För de revisorer som inte är medlemmar i Far utförs kontrollen direkt av RN. Avgiften för kontrollen tas ut med stöd av 26 § första stycket revisorsförordningen och har fastställts av RN i samråd med Ekonomistyrningsverket. Avgiften täcker endast kostnaden för av RN anlita kontrollant som utgörs av ett fastställt standard-arvode per timme samt resekostnader. RN:s merkostnader för kontrollerna i form av utredningstid, administration m.m. täcks genom årsavgiften enligt 23 § andra stycket revisorsförordningen. För SUT tas ingen avgift ut.

Tabell 6 – ekonomiskt resultat 2010 av övrig kvalitetskontroll inkl. SUT ⁷ (tkr)

År	2010
Intäkter	
Direkta intäkter (avgifter)	155
Fördelning av årsavgifter (bas, se tabell 2)	1 521
Del av övriga intäkter exkl. direkta	19
	1 695
Kostnader	
Externa konsulter	173
Del av totala kostnader exkl. direkta	1 253
	1 426
Resultat (överskott)	269

Tillsyn exklusive kvalitetskontroll

Detta arbetsområde – som är RN:s mest tidskrävande – innefattar disciplinärenden och andra tillsynsärenden som faller utanför den periodiska kvalitetskontrollen.

⁶ Se tabell 1.

⁷ Se tabell 1.

Tabell 7 – ekonomiskt utfall tillsyn exkl. kvalitetskontroll⁸ (tkr)

År	2010
Intäkter	
Direkta avgifter	8
Fördelning av årsavgifter (bas, se tabell 2)	15 226
Del av övriga intäkter exkl. direkta	189
	15 423
Kostnader	
Direkta kostnader	643
Del av totala kostnader exkl. direkta	12 537
	13 180
Resultat (överskott)	2 243

2.1.4 Internationellt arbete

RN:s uppgift att följa den internationella utvecklingen av god revisorssed och god revisionssed har fullgjorts dels genom deltagande i expertkommittéer under EU-kommissionen, dels i nordiska och internationella organ där tyngdpunkten ligger på harmonisering av nationell och internationell tillsyn över revisorer. RN:s kostnader för verksamheten (tabell 8) täcks genom den arbetstidsbaserade fördelningen av årsavgifterna.⁹

Eftersom verksamheten är processinriktad snarare än prestationsinriktad är kostnaderna för prestationer hänförliga till olika delar av den internationella verksamheten svåra att beräkna. I årsredovisningens avsnitt 2.2.4 Internationellt arbete finns en redogörelse för de olika internationella engagemang som funnits under året.

Tabell 8 – ekonomiskt resultat internationellt arbete¹⁰ (tkr)

År	2010
Intäkter	
Fördelning av årsavgifter (bas, se tabell 2)	1 320
Del av övriga intäkter exkl. direkta	17
	1 337
Kostnader	
Direkta kostnader	230
Del av totala kostnader exkl. direkta	1 087
	1 317
Resultat (överskott)	20

⁸ Se tabell 1.

⁹ Resekostnader bärs till viss del av EU-kommissionen.

¹⁰ Se tabell 1.

2.2 Verksamhetsmål – återrapportering

2.2.1 Examinationsverksamheten

Mål

Prov för revisorsexamen och högre revisorsexamen ska anordnas minst en gång per år.

Återrapportering

RN har anordnat prov för revisorsexamen och högre revisorsexamen vid två tillfällen under 2010. Prov genomfördes den 25–26 maj och den 30 november–1 december i Stockholm och Göteborg. Antalet tentander samt hur många som genomförde proven med godkänt resultat framgår av tabell 9.

Tabell 9 – målresultat av examinationsverksamheten

	2010		2009		2008	
	antal tentander	godkänt resultat	antal tentander	godkänt resultat	antal tentander	godkänt resultat
Revisorsexamen	387	194	435	242	273	142
Högre revisorsexamen	68	37	60	38	73	48

2.2.2 Godkännande, auktorisation och registrering

Mål 1

Beslut om godkännande, auktorisation och registrering ska meddelas senast två månader från det datum fullständig ansökan inkommit till nämnden.

Återrapportering

Antalet inkomna och avslutade förstagångsansökningar framgår av tabellen nedan. Samtliga ärenden har avgjorts inom två månader från det datum då ansökan var fullständig. Inga ansökningar har avslagits under året.

Tabell 10 - förstagångsansökningar

År	2010		2009		2008	
	Inkomna	Beviljade	Inkomna	Beviljade	Inkomna	Beviljade
Godkännande	224	224	197	195	128	127
Auktorisation	40	40	48	46	73	72
Registrering	13	13	19	16	13	12
· varav rev.företag från tredje land ¹¹	(5)	(6)	(2)			
Totalt	277	277	264	257	214	211

¹¹ Se not 5.

Mål 2

Beslut i ärenden gällande ansökan om fortsatt godkännande, auktorisation och registrering ska normalt meddelas senast en månad före utgången av pågående period.

Återrapportering

Giltighetstiden för godkännande, auktorisation samt registrering är fem år och antalet som löper ut under ett år varierar. Av tabell 11 framgår hur många revisorer/revisionsbolag som varit aktuella för nytt femårsförordnande under åren 2008–2010 samt hur många ansökningar som inkom respektive beviljades. Av besluten 2010 har 94,9 procent meddelats senast en månad innan pågående period löpte ut.¹² Föreningen av resterande beslut har orsakats av att ansökningar kommit in sent och/eller krävt kompletteringar i flera omgångar. Inga ansökningar har avslagits under året.

Tabell 11 – ansökningar om fortsatt förordnande

		Registrerade revisionsbolag	Godkända revisorer	Auktoriserade Revisorer	Totalt
2010	Aktuella	15	238	404	657
	Inkomna	12	221	372	605
	Beviljade	12	221	372	605
2009	Aktuella	16	286	416	718
	Inkomna	12	262	393	667
	Beviljade	12	261	393	666
2008	Aktuella	7	317	426	750
	Inkomna	7	272	397	676
	Beviljade	7	271	395	673

Tabell 12 – antal revisorer i kåren totalt

		Per 1 januari	Per 31 december	Förändring netto
2010	Godkända	1 772	1 880	108
	Auktoriserade	2 222	2 170	-52
	Totalt	3 994	4 050	56
2009	Godkända	1 715	1 772	58
	Auktoriserade	2 281	2 222	-60
	Totalt	3 996	3 994	-2
2008	Godkända	1 787	1 715	-72
	Auktoriserade	2 321	2 281	-40
	Totalt	4 108	3 996	-112

2.2.3 Tillsyn**Mål 1**

Det är av stor vikt att Revisorsnämnden finner och ur systemet utesluter revisorer som uppsåtligt gör orätt i sin revisionsverksamhet, förfar oredligt, utför ett grovt

¹² 2009 = 96,6 %, 2008 = 95,5 % 2007 = 92,8 %.

bristfälligt arbete eller av annat skäl inte är lämpliga att utöva revisionsverksamhet. Detta gäller särskilt om revisorn därigenom medverkar till eller underlättar för ekonomisk brottslighet. Nämnden ska även vara uppmärksam på om revisorerna har fullgjort sin skyldighet att anmäla brott enligt 9 kap. 42–44 §§ aktiebolagslagen (2005:551). Vidare är det av stor betydelse att Revisorsnämnden ingriper mot revisorer som äventyrar sitt oberoende. Förutom handläggning av anmälningar ska tyngdpunkten i verksamheten ligga på den systematiska och uppsökande tillsynen. Nämnden ska också inom ramen för sin tillsynsverksamhet säkerställa att alla revisorer genomgår regelbunden kvalitetskontroll.

Åtterrapporering

Antalet öppnade disciplinärenden, andelen egna initiativärenden samt hur många som kan hänföras till den systematiska och uppsökande tillsynen (SUT) framgår av tabell 13.

Tabell 13 - antal öppnade disciplinärenden

Anmälare	2010	2009	2008
Egeninitierade	24	32	36
· varav från SUT	(6)	(10)	(7)
· varav från kvalitetskontroll	(9)	(6)	(18)
Skatteverket	15	14	30
Klient	42	44	39
Övriga (Ekobrottsmyndigheten m.fl.)	38	38	36
Totalt	119	128	141

Antalet enskilda ärenden som under året öppnats, avslutats respektive överförts till disciplinärende inom de olika SUT-projekten framgår av tabell 14.

Tabell 14

SUT-projekt ¹³	Antal ärenden inom respektive projekt 2010		
	Öppnade ¹⁴	Avslutade ¹⁵	varav till disciplin ¹⁶
1-2.			
3. Övertagen kvalitetskontroll ¹⁷	–	–	–
4. Revisor med stort antal uppdrag	6	5	3
5. Tveksamheter vid förnyelse	–	–	–
6. Revisor som tidigare erhållit varning	1	3	0
7. Övriga ¹⁸	6	6	3
Totalt inom samtliga projekt:	13	14	6

¹³ SUT-projekten 1 (*Inte medlem i FAR SRS*) samt 2 (*Stora revisionsuppdrag/revisionsbyråer*) avslutades 2007 respektive 2009. Projekten har ersatts av periodiskt återkommande kvalitetskontroll.

¹⁴ Öppnade ärenden inom samtliga projekt 2009 = 18, 2008 = 18, 2007 = 32.

¹⁵ Avslutade ärenden inom samtliga projekt 2009 = 22, 2008 = 27, 2007 = 32.

¹⁶ Ärenden till disciplin från samtliga projekt 2009 = 10, 2008 = 7, 2007 = 12.

¹⁷ Granskning av revisorer som vägrat underkasta sig Fars kvalitetskontroll.

¹⁸ SUT-utredningar som RN påbörjat med anledning av uppgifter i bl.a. massmedia.

För den kvalitetskontroll som omfattar andra revisorer än dem som har uppdrag i noterade bolag, har RN ett avtal med branschorganisationen Far om att organisationen utför föreskriven kvalitetskontroll av sina medlemmar och de revisionsföretag (byråer) i vilka dessa är verksamma. RN kvalitetssäkrar denna verksamhet genom att granska ett antal av de kontroller som görs. De revisorer som inte är medlemmar i Far eller inte är verksamma vid en till organisationen ansluten byrå kvalitetskontrolleras direkt av RN. Antalet kontrollerade revisorer samt kvalitetssäkringar framgår av tabellen nedan.

Tabell 15 – antal kvalitetskontroller, disciplinärenden från dessa samt kvalitetssäkringar

	RN:s kontroller	Fars kontroller		RN:s kvalitetssäkring	
	revisorer	byråer	Revisorer	kontroller	revisorer
2010	10	74	185	20	75
<i>till disciplin</i>	4		3		
2009	19	137	873	29	46
<i>till disciplin</i>	5		1		
2008	30	192	482	20	69
<i>till disciplin</i>	13		5		

Den särskilda kvalitetskontroll som omfattar revisionsbolag och revisorer med revisionsuppdrag i noterade bolag påbörjades 2009. Kontrollen rör huvudsakligen de fyra stora registrerade revisionsbolagen och tre mellanstora. RN:s kontroll omfattar en genomgång av bolagens organisation, system och metoder för kvalitetssäkring. Utöver denna genomlysning av revisionsmetodik och systemstöd till de enskilda revisorerna i deras uppdragsarbete går RN igenom bl.a. bolagens interna rutiner för kvalitetssäkring, efterhandskontroll av genomförda revisioner, hantering av oberoendefrågor, vidareutbildning och bolagens specialkompetens i frågor av komplicerad natur inom olika områden. Förutom denna systeminriktade kvalitetskontroll på bolagsnivå gör RN uppdragsinriktade kontroller av de enskilda revisorerna för att verifiera att revisionsbolagets riktlinjer, metoder och rutiner tillämpas på avsett sätt i det praktiska arbetet samt för att bedöma de ansvariga revisorernas arbetsinsatser.

I tabellen nedan redovisas hur många ärenden inom den särskilda kvalitetskontrollen som öppnats respektive slutrappporterats (avslutats) under 2010.

Tabell 16 – särskild kvalitetskontroll av revisioner i noterade bolag

		Systemkontroll revisionsbolag	Uppdragskontroll revisorer
2010	öppnade	3	28
	avslutade	3	33
	<i>till disciplin</i>		2
2009	öppnade	3	18
	avslutade ¹⁹		

¹⁹ Inga ärenden avslutades under 2009 (verksamheten påbörjades under hösten detta år).

Ärendebalansen avseende tillsynsärenden vid utgången av år 2010 framgår av tabellen nedan.

Tabell 17 – ärendebalans tillsyn

År	2010	2009	2008
Disciplinärenden	78	84	103
Övriga tillsynsärenden	61	53	40
Totalt	139	137	143

Mål 2

Minst hälften av alla disciplinärenden som väcks ska vara avgjorda inom ett år från öppningsdagen och minst 90 procent ska vara avgjorda inom två år.

Åtterrapporering

Antalet disciplinärenden som avgjordes under 2010 samt handläggningstiden i procent redovisas nedan. Av tabellen framgår att målen avseende handläggningstid är uppfyllda.

Tabell 18 – handläggningstid för disciplinärenden

	Inom			Längre än 2 år	Totalt antal
	12 mån	12–18 mån	18–24 mån		
2010	88 70,4 %	23 18,4 %	14 11,2 %	0 0 %	125
2009	102 69,4 %	24 16,3 %	21 14,3 %	0 0 %	147
2008	105 75,5 %	21 15,1 %	10 7,2 %	3 2,2 %	139

Tabell 19 – disciplinära åtgärder

		Godkända revisor	Auktoriserade revisor	Revisions- bolag	Totalt
2010	Upphävande	5	2	0	7
	Varning	13	13	1	27
	Erinran	4	12	0	16
	Totalt	22	27	1	50
2009	Upphävande	6	3	0	9
	Varning	15	18	1	34
	Erinran	2	10	1	13
	Totalt	23	31	2	56
2008	Upphävande	3	2	0	5
	Varning	14	16	0	30
	Erinran	8	12	1	21
	Totalt	25	30	1	56

Av de under 2010 avgjorda 125 disciplinärendena avsåg 53 ärenden godkända revisorer, 66 ärenden auktoriserade revisorer och 6 ärenden registrerade revisionsbolag. Som framgår av tabellen ovan fattades totalt 50 beslut om disciplinär åtgärd.

Tre av varningarna avsåg delbeslut för underlåtenhet att svara på RN:s föreläggande. Av besluten överklagades 24,0 procent.²⁰

Mål 3

Ansökan om förhandsbesked ska avgöras inom två månader från det datum komplett ansökan inkommit till nämnden.

Återrapportering

Under 2010 avgjordes 6 ansökningar om förhandsbesked.²¹ Samtliga avgjordes inom den föreskrivna tiden.

2.2.4 Internationellt arbete

Mål

Nämnden ska följa den internationella utvecklingen av god revisorssed och god revisionsred.

Åtterrapportering

EU

RN har liksom tidigare år varit representerad i Europeiska kommissionens arbetsgrupp European Group of Auditors' Oversight Bodies (EGAOB). Gruppen består av representanter från medlemsländernas tillsynsmyndigheter. EGAOB:s uppgift är att fungera som ett rådgivande organ till EU-kommissionen bl.a. i frågor som hänger samman med införlivandet av det *åttonde bolagsrättsliga direktivet om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning* samt tillsynsarbete mellan medlemsländerna. Vidare ska EGAOB biträda kommissionen vid införlivandet av internationellt accepterade revisionsstandarder som, när de antagits av kommissionen, kommer att bli en del av det svenska regelverket för god revisionsred. RN har varit representerad i ett flertal av EGAOB:s arbetsgrupper. RN:s tjänstemän har deltagit vid 13 möten (varav de flesta i Bryssel) och i fem telefonkonferenser. RN har också vid två tillfällen biträtt regeringen vid dess förhandlingar inom Audit Regulatory Committee (AuRC).

EGAOB:s arbete har under året huvudsakligen varit inriktat på tre områden: förhållandet till tillsynsorgan från tredje land, formerna för samt erfarenheter från utförande av kvalitetskontroller samt arbetet med att ta fram nya internationella revisionsstandarder (ISA) avsedda att tillämpas inom EU.

När det gäller arbetet med att utveckla **samarbetet med tillsynsorgan från tredje land** har RN har deltagit i arbetsgruppen EGAOB Sub-group on Third Countries. Av särskild betydelse har även detta år varit frågan om hur tillsynen ska organiseras beträffande de revisorer som – på grund av att de reviderar bolag med värdepapper som är noterade på en amerikansk börs eller dotterbolag till sådana bolag –

²⁰ 2009 = 25,0 %, 2008 = 21,4 %, 2007 = 28,8 %.

²¹ 2009 = 10, 2008 = 8, 2007 = 11.

även är föremål för tillsyn från det amerikanska tillsynsorganet Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB). Eftersom EU-kommissionen genom ett beslut den 1 september 2010 möjliggjort för medlemsstater att samarbeta med PCAOB har en stor del av diskussionerna kommit att handla om de närmare förutsättningarna för ett sådant samarbete. Särskilt fokus har legat på frågor rörande handlingars offentlighet och skyddet för personuppgifter. RN har vidare inom ramen för arbetet i arbetsgruppen varit involverad i att ta fram en modell till ett *Memorandum of Understanding*. Avsikten är att dokumentet ska kunna användas av medlemsstaterna som mall vid förhandlingar om samarbete med tillsynsorgan från tredje land.

RN har även varit representerad i det arbete som bedrivs i arbetsgruppen EGAOB Sub-group on Inspections som utvecklar **formerna för utförande av kvalitetskontroller**. Denna arbetsgrupp har fått en allt mer självständig roll som samarbetsforum för inspektörer verksamma vid de europeiska tillsynsmyndigheterna. Gruppens medlemmar har bl.a. avgett ett gemensamt yttrande till International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) rörande *ISA 610 Använda arbete som utförts av internrevisionen*.

Vidare har RN varit representerad i den s.k. ISA Subgroup, som har till uppgift att vara kommissionen och EGAOB behjälplig med beredningen av frågor kring införandet av **internationellt accepterade revisionsstandarder**.

EU-kommissionen har under 2010 avgett och remitterat en grönbok *Revisionspolitik: Lärdomar från krisen*. Denna har behandlats på olika sätt. RN har besvarat frågeställningarna i grönboken dels direkt till EU-kommissionen och dels i form av ett underlag till regeringen inför dess svar på grönboken. Vidare har RN deltagit i diskussioner om grönboken inom ramen för EGAOB.

Norden

Som ett led i det strukturerade nordiska samråd som inleddes 2005 har den finska tillsynsmyndigheten under 2010 stått värd för ett möte med representanter för de svenska, danska och finska tillsynsmyndigheterna för ömsesidiga erfarenhetsutbyten. Vid mötet diskuterades åtgärder för införlivande av det åttonde bolagsrättsliga direktivet, det pågående arbetet med utformningen av systemet för kvalitetskontroller i respektive land samt övrigt pågående lagstiftningsarbete i de deltagande länderna.

Övrigt internationellt arbete

RN har haft fortsatta kontakter med PCAOB för att diskutera förutsättningarna för ett tillsynssamarbete. Som ett led i dessa kontakter deltog två representanter från RN i november 2010 vid ett av PCAOB anordnat seminarium rörande den amerikanska revisorstillsynen. Vid detta tillfälle sammanträffade tjänstemän från RN med representanter från PCAOB för att närmare diskutera förutsättningarna för kommande inspektionssamarbete. RN har också utväxlat information med PCAOB rörande respektive organisations tillsynssystem.

RN är medlem i organisationen International Forum of Independent Audit Regulators (IFIAR), vars syfte är att på olika sätt främja samarbete mellan tillsynsmyndigheter

på revisorsområdet världen över. IFIAR har idag 37 medlemmar och växer fortlöpande.

Vid plenarmötet i april 2010 bildades IFIAR Verein, vilket är en schweizisk ideell förening med rättshandlingsförmåga, för att kanalisera IFIAR-medlemmarnas årsavgifter till IFIAR, som inte är en juridisk person. Medlemskap i IFIAR Verein är förbehållet IFIAR:s medlemmar. Dess styrelse utgörs av ordföranden och vice ordföranden i IFIAR. Föreningen har en ytterligare funktionär, nämligen en s.k. treasurer vars uppgift är se till att pengar utanordnas till IFIAR:s funktionärer bara i enlighet med de ändamål som beskrivs i IFIAR:s stadgar. Treasurer är det schweiziska tillsynsorganets verkställande direktör. I samband med grundandet bestämdes den årliga avgiften till 10 000 euro per IFIAR-medlem.

IFIAR arbete har två huvudsakliga syften. Det ena är utveckling av kvalitetskontroll för att göra de nationella tillsynsmyndigheternas arbetsmetoder så samordnade och så effektiva som möjligt. IFIAR arbetar här bl.a. genom särskilda seminarier för erfarenhetsutbyte där medlemmarnas praktiskt arbetande kvalitetskontrollanter träffas en gång per år och diskuterar ett antal ämnen på detta område. Det andra syftet är att etablera någon form av tillsyn över de stora globala revisionsnätverken. Med den form IFIAR har i dagens läge kan det inte bli fråga om tillsynssamarbete i formell mening. Däremot sker en djuplodande dialog mellan organisationen och företrädare för de globala nätverken. Under året har bl.a. personer ur den högsta ledningen i alla nätverken framträtt inför IFIAR:s plenum och besvarat detaljerade frågor om sina olika system för kvalitetssäkring av den revisionsverksamhet som bedrivs i varje land. I en arbetsgrupp i vilken RN är medlem behandlas frågor om hur det internationella samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna ska kunna utformas främst när det gäller informationsutbyte.

RN har under året medverkat i IFIAR:s båda plenarmöten och i det årliga kvalitetskontrollseminariet och har också deltagit i den nyss nämnda arbetsgruppens verksamhet. Den har sammanträtt genom ett antal telefonkonferenser.

2.3 Övriga mål och återrapporteringskrav

Nämnden ska

- *peka på eventuella speciella problem som kan finnas inom branschen,*
- *lämna exempel på hur det egna arbetet kan ha haft effekter på utvecklingen inom revisorsområdet,*
- *redogöra för sin bedömning av kvaliteten på den revision som utförs av de kvalificerade revisorerna,*
- *redogöra för sådant samarbete med andra myndigheter som har till syfte att motverka ekonomisk brottslighet,*
- *vid utformningen av föreskrifter och allmänna råd beakta att myndigheten ska bidra till regeringens mål att minska de administrativa kostnaderna för företagen.*

Återrapportering

Speciella problem inom branschen och andra iakttagelser

RN har under 2010 avgjort tre disciplinärenden som rört revisioner av finansiella företag. Två av ärendena grundades på anmälningar från Finansinspektionen och rörde revisioner av försäkringsbolag. Det tredje ärendet initierades av RN efter uppgifter i media och rörde revisionen av ett finansbolag som inte stod under Finansinspektionens tillsyn.

I det ena av de två ärendena som grundades på anmälningar från Finansinspektionen avsåg RN:s prövning frågan om revisorns åtgärder då bolagets årsredovisning var behäftad med ett stort antal formella fel. RN konstaterade i beslutet att felet inte hade inverkat på bolagets faktiskt redovisade resultat och ställning utan i allt väsentligt rörde presentationen av redovisningen. Trots detta tog RN som utgångspunkt för sin bedömning att en läsare av en årsredovisning, och i synnerhet i ett företag som står under Finansinspektionens tillsyn, måste kunna förvänta sig att i årsredovisningen återfinna den information som ska finnas enligt gällande regler och att den redovisas i enlighet med lag och föreskrifter. RN fann att revisorn, trots ett flertal förmildrande omständigheter, hade åsidosatt sina skyldigheter genom att inte i ett första led påtala bristerna för bolagets ledning och, om lämpliga åtgärder inte vidtogs, anmärka i revisionsberättelsen på bristerna. RN meddelade revisorn erinran.²²

Det av RN initierade ärendet avsåg revisionen av ett finansbolag som bedrev handel med värdepapper för sparares räkning. I årsredovisningarna för de två räkenskapsår som RN:s granskning omfattade redovisades finansbolagets verksamhet som vilande för ett av åren och av mindre omfattning det andra. Under det första av de två åren bjöd finansbolagets verkställande direktör in allmänheten att delta i ett placeringsupplägg. Av handlingarna i ärendet framgår att 780 investerare placerade ca 100 miljoner kronor i upplägget. Finansbolaget hade fyra konton i en bank varav endast två ingick i bolagets redovisning. De två konton som inte ingick i redovisningen avsåg upplägget. På kontona skedde ett stort antal transaktioner som inte bokfördes i bolaget. Finansbolagets revisor kände inte till de två kontona. Vidare fanns det underlag i form av ett depåsammandrag som visade att bolaget hade en depå hos ett annat bolag. Saldot på detta sammandrag översteg väsentligen i redovisningen upptaget belopp avseende den aktuella depån. Revisorn godtog denna redovisning baserat på uppgifter från finansbolagets verkställande direktör och underlag som han fick från bolaget.

Den fråga som RN hade att ta ställning till var vilka revisionsbevis som finansbolagets revisor var skyldig att skaffa sig för att kunna ta ställning till om bolagets bankmedel var redovisade fullständigt och till vilket värde som depåutgångarna skulle redovisas.

RN konstaterade att ett effektivt sätt för att få revisionsbevis för fullständigheten av redovisade bankmedel är att kräva att få ta del av engagemangsbesked som visar revisionsklientens samtliga tillgodohavanden hos en bank. Såvitt avser klientens

²² Beslutet innefattade också RN:s prövning av revisionen av ett annat bolag.

kända bankförbindelser får en sådan åtgärd normalt anses ingå i en granskning enligt god revisionsred. Behovet av att kräva in engagemangsbesked underströks av den omständigheten att revisorn trots begäran om detta riktad till finansbolagets verkställande direktör inte fick några engagemangsbesked för något av de två granskade räkenskapsåren. RN fann vidare att revisionsbevis i form av uppgifter från finansbolagets verkställande direktör tillsammans med uppgifter som tillhandahölls av bolaget inte utgjorde tillräckliga revisionsbevis avseende värdet av bolagets depå, eftersom det redovisade beloppet i så hög grad avvek från det som framgick av depåsammandraget. RN meddelade revisorn varning. Beslutet är överklagat av revisorn och har således inte vunnit laga kraft.

RN har under 2010 också tagit förnyad ställning till frågan om det är tillåtet för revisorer och revisionsföretag att inneha börsnoterade aktier i placeringssyfte. RN har tidigare uttalat att detta strider mot bestämmelsen i 10 § revisorslagen eftersom bestämmelsen förbjuder innehav av bl.a. aktier i andra företag än revisionsföretag och vissa andra företag med koppling till revisionsverksamheten. I det nu aktuella fallet var det fråga om ett aktieinnehav som var utspritt på ett flertal börsnoterade bolag. Aktieinnehavet hade tillkommit för att placera en överlikviditet som hade uppkommit inom ett registrerat revisionsbolags verksamhet. Någon egentlig handel med aktier hade inte förekommit. Värdet av aktieinnehavet var inte obetydligt men, satt i relation till vad som framkom om revisionsbolagets nettoomsättning och balansomslutning, ändå förhållandevis begränsat. RN konstaterade därför att innehavet framstod i och för sig som en sådan kapitalförvaltning som ett revisionsbolag kan få bedriva. Vad gäller förhållandet till bestämmelsen i 10 § revisorslagen konstaterade RN att bestämmelsen enligt sin ordalydelse innebär att ett registrerat revisionsbolag över huvud taget inte får inneha aktier i andra bolag än de ovan nämnda. RN uttalade dock vidare att förarbetena till bestämmelsen tyder på att lagstiftarens avsikt har varit mera begränsad, nämligen att förhindra att förbudet mot att bedriva otillåten verksamhet i ett revisionsföretag kringgås genom att sådan verksamhet placeras i ett hel- eller delägt dotterbolag och att, såvitt kan utläsas av lagens förarbeten, lagstiftaren inte har avsett att generellt förbjuda revisionsbolag att placera det kapital som har uppkommit i verksamheten i börsnoterade aktier. RN fann därför att det därmed föreligger en olycklig diskrepans mellan bestämmelsens ordalydelse och motiven till bestämmelsen. Mot den angivna bakgrunden konstaterade RN att det revisionsbolag vars innehav var föremål för prövning inte skulle kritiserats för det aktuella aktieinnehavet. RN har därefter uppmärksammat Justitiedepartementet på behovet av en översyn av bestämmelsen i 10 § revisorslagen.

Slutligen har RN under 2010 handlagt fyra ärenden rörande revisorer som försummat att i rätt tid upprätta och till Bolagsverket inge årsredovisning för det bolag i vilket de bedrev sin revisionsverksamhet. Tre av dessa ärenden avgjordes under 2010. I samtliga ärenden har de revisorer som bär ställföreträdansvaret i revisionsföretagen varit så försenade med upprättandet och ingivandet av årsredovisning att förseningsavgifter har uttagits. I ett av ärendena försattes bolaget i likvidation eftersom årsredovisning överhuvudtaget inte inkom till Bolagsverket och i ett annat fall inkom årsredovisningen till Bolagsverket samma dag som svarstiden för ett likvidationsföreläggande gick ut. Två av revisorerna meddelades varning medan en revisor fick sin auktorisation som revisor upphävd med hänvisning till att han redan två gånger tidigare meddelats varning för samma brister.

Effekter av RN:s arbete på utvecklingen inom revisorsområdet

Disciplinära åtgärder

Under ett antal år har RN under denna rubrik framhållit att en disciplinär åtgärd från RN har en tydlig effekt för den revisor som berörs. Detta är naturligtvis uppenbart när det gäller RN:s allra skarpaste vapen, nämligen upphävande av revisorns godkännande eller auktorisation. Då blir effekten att personen förhindras att utöva revisorsyrket. Effekten blir också påtaglig för det revisionsbolag inom vilket den upphävde revisorn har verkat.

Under hösten har det i media förts en debatt om RN:s övriga disciplinära åtgärder där dessa framställs som lamma genom att det ”inte händer något” med den revisor som meddelas en erinran eller en varning. RN vill kommentera detta.

RN:s sanktionssystem är disciplinärt. Detta system, till skillnad från exempelvis ett straffrättsligt eller ett skadeståndsrättsligt system, syftar till att förmå den som brister i sin revisionsutövning att rätta sig och om detta inte sker vidta åtgärder till samhällets skydd, så att den olämplige revisorn berövas möjligheten att verka som revisor. En erinran eller en varning enligt revisorslagen är därför inte förknippad med några andra rättsverkningar än att en allvarligare disciplinär åtgärd kan komma ifråga om förseelsen upprepas. När det gäller en utfärdad varning gäller att, om förseelsen upprepas, godkännandet eller auktorisationen kan upphävas redan på den grunden. RN har också en praxis som innebär att om de brister som redan första gången leder till att en revisor varnas är av särskilt allvarlig karaktär, så inleds inom ett eller två år en fördjupad kvalitetskontroll av revisorns verksamhet.

Det nyss nämnda är de enda rättsverkningar en erinran eller en varning har. En annan sak är att en sådan disciplinär åtgärd kan ha andra sorters verkningar eller konsekvenser för revisorn. Dessa är emellertid inte en del av RN:s sanktionssystem och kan därför inte följas upp rättsligt av RN. Bland sådana verkningar kan nämnas att de större revisionsföretagen har system som innebär att ersättningen kan påverkas för såväl delägare som anställda när kvalitetsbrister konstateras. Det förekommer ofta att blivande klienter kontaktar RN för att höra efter om en eller flera revisorer ”har något på sig”. Anledningen till frågan är troligen att undvika att välja belastade revisorer till revisionsuppdrag. Även från utlandet förekommer frekvent liknande frågor. Det är också väl känt att en erinran eller en varning allmänt sett i revisorskretsar betraktas som en inte obetydlig chikan och att RN:s beslut om disciplinåtgärder röner en relativt stor uppmärksamhet i pressen i de delar av landet som ligger utanför de stora städerna. Slutligen kan nämnas att ett antal revisorer som är föremål för disciplinärenden väljer att under ärendets handläggning avsäga sig sitt godkännande eller sin auktorisation. Under året skedde detta i inte mindre än 11 fall.

Uttalanden i tillsynsärenden

RN:s uttalanden i disciplinärenden, förhandsbesked eller i annan form blir en del av god revisions sed och god revisors sed och får därmed en omedelbar handlingsdirigerande effekt. Det är RN:s uppfattning att uttalanden i besluten får genomslag bland revisorerna och att de följs. De beslut RN under de senaste åren har meddelat efter avslutad kvalitetskontroll av revisorer och revisionsbolag som genomför

revision av bl.a. noterade bolag får genomslag i branschen och de berörda revisionsbolagen vidtar åtgärder för att följa de rekommendationer för att höja kvaliteten i arbetet som RN lämnar. RN kräver normalt också återrapportering av de åtgärder som berörda revisionsbolag genomför.

Övrigt

RN:s verksamhet är inte enbart inriktad på att hantera tillsynsärenden, utan myndighetens uppfattning i aktuella revisorsfrågor förs även fram genom en utåtriktad verksamhet bl.a. i möten med andra myndigheter, med revisorsorganisationen Far och med enskilda revisionsbolag samt genom artiklar i fackpress. Den effekt denna verksamhet har på utvecklingen av revisorsområdet är visserligen svår att mäta men ingalunda försumbar.

I sin egenskap av expertorgan till regeringen i frågor som gäller revisorer och revision har RN besvarat ett antal remisser som berört dessa frågor. RN:s synpunkter får inte sällan genomslag i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Revisionskvalitet

Ett viktigt syfte med RN:s tillsynsverksamhet är att ge underlag för en bedömning av om revision utförs med god kvalitet och om revisionskvaliteten utvecklas kontinuerligt, vilket är av stor betydelse för förtroendet för revisionen och revisorerna. Som nämnts ovan innefattar RN:s tillsynsverksamhet periodiskt återkommande kvalitetskontroll, systematisk och uppsökande tillsyn (SUT) samt handläggning av disciplinärenden och förhandsbesked.

SUT och disciplinärenden

Vid den tillsyn som utförs inom ramen för SUT konstateras ofta brister i revisionskvaliteten och överträdelser av god revisorssed. Den höga andelen disciplinärenden efter SUT kan ses som en bekräftelse på att RN:s urvalsmetoder är effektiva och sannolikt fångar upp just sådana revisorer som utför ett bristfälligt arbete. Som framgår i avsnitt 2.2.3 överfördes ca 43 procent av SUT-ärendena som avslutades under 2010 till disciplinärenden. Med tanke på att ett överförande i princip bara sker vid allvarliga brister eller överträdelser av god revisorssed förefaller detta vara en hög siffra. Man bör emellertid beakta att urvalet för SUT är riskbaserat. Mot denna bakgrund är det svårt att med utgångspunkt från SUT-verksamheten dra några generellt giltiga slutsatser beträffande revisionskvaliteten. SUT-verksamheten ger dock en god bild av de vanligast förekommande bristerna i revisionen av främst mindre och medelstora ägarledda företag.

Även handläggning av disciplinärenden ger en bild av revisionskvaliteten, men man måste vara försiktig med att dra några generella slutsatser om eventuella svagheter i revisionskvaliteten utifrån detta, eftersom urvalet till stor del är slumpmässigt. Av de öppnade disciplinärendena är nämligen bara omkring en femtedel egeninitierade, resten initieras genom anmälningar. Omkring 60 procent av alla öppnade disciplinärenden skrivs av utan åtgärd och bland de avskrivna ärendena finns i princip inga egeninitierade, vilket visar att anmälningarna inte leder till en särskilt stor andel disciplinära åtgärder.

Periodiskt återkommande kvalitetskontroll

Av störst intresse när det gäller att i generella termer bedöma revisionskvalitet är den periodiskt återkommande kvalitetskontrollen. Eftersom denna tillsyn i hög omfattning är framåtriktad är den koncentrerad på aktuella frågor och problem i revisionsverksamhet snarare än på händelser som kan ligga längre tillbaka i tiden. Även om den bedrivs med två olika inriktningar med delvis olika metoder (se verksamhetsbeskrivningen på sid 2), möjliggör den en bedömning av bl.a. systematiska förtjänster och svagheter i revisionskvaliteten, vilket gör den till ett viktigt inslag i utvecklingen av revisionskvaliteten i Sverige. RN:s tillsynsverksamhet har därför under de senaste åren tydligt förskjutits mot periodiskt återkommande kvalitetskontroll och en allt större del av RN:s resurser har tagits i anspråk för den särskilda kvalitetskontrollen som är inriktad mot revisionen i noterade bolag (se bl.a. avsnitt 2.1.3 ovan).

De sju revisionsbolag som i princip svarar för all revision av noterade bolag granskas av RN inom ramen för den särskilda kvalitetskontrollen. För närvarande finns det bara ett noterat bolag vars revision utförs av en revisor utanför denna krets.²³ Under året har RN slutfört kontroller av tre revisionsbolag samt av ett trettiotal revisorer verksamma i dessa bolag. RN har också genomfört kontroller som ännu inte helt avslutats avseende ytterligare tre revisionsbolag samt revisorer verksamma i dessa.²⁴ Detta är det antal kontroller som RN bedömer årligen behövs för att tillsammans med den systeminriktade granskningen kunna säkerställa att alla revisorer, antingen direkt eller indirekt genom kvalitetskontroll av systemen hos de revisionsbolag där de verkar, blir föremål för periodiskt återkommande kvalitetskontroll enligt revisorslagens krav.

RN:s granskning inom ramen för den särskilda kvalitetskontrollen är till stor del inriktad mot de förhållanden som kan medföra en förhöjd revisionsrisk. Ur det perspektivet har i förra årets årsredovisning lämnats en redogörelse för hur granskningen av revisionen i finansiella institut har utförts under verkningarna av den finansiella krisen 2007–2008. Under 2010 har granskningen bl.a. inriktats på den ekonomiska recessionens verkningar för revisionen i börsnoterade bolag avseende räkenskapsåret 2009. RN utgick i sin granskning från att recessionen allmänt sett har ökat revisionsrisken och påverkat planeringen och genomförandet av de enskilda revisionsuppdragen. Den ökade revisionsrisken kunde främst hänföras till en åtminstone branschvis vikande lönsamhet och med detta följande likviditetsproblem, värderingsproblem samt problem med lånevillkor, intäktsredovisning, företagets fortlevnad och upplysningar i årsredovisningar. RN:s sammanfattande slutsatser från denna omgång särskilda kvalitetskontroller är att revisionsbolagen och revisorerna i allt väsentligt har på ett relevant och effektivt sätt beaktat dessa risker och svårigheter.

För den periodiskt återkommande kvalitetskontroll av revisorer som inte omfattas av den särskilda kvalitetskontrollen, har RN ett avtal med branschorganisationen

²³ Om man utsträcker kvalitetskontrollen till de bolag vars överlåtbara värdepapper, dvs. även annat än aktier, handlas på en reglerad marknad, finns det ett fåtal fler bolag vars revision utförs utanför den kretsen. Under året har RN inte utsträckt sin kvalitetskontroll till revisionen av några sådana bolag.

²⁴ Se tabell 16, avsnitt 2.2.3.

Far om att organisationen ska utföra föreskriven kvalitetskontroll av sina medlemmar och de revisionsföretag i vilka dessa är verksamma. RN kvalitetssäkrar Fars kvalitetskontroller och har funnit att dessa genomgående håller hög kvalitet. Av tabell 15 (avsnitt 2.2.3) ovan framgår omfattningen av bl.a. denna verksamhet under 2010. Enligt en överenskommelse mellan RN och Far ska Far underrätta RN om allvarliga brister som uppmärksammats vid genomförda kvalitetskontroller. Under 2010 har endast uppdragats ett mindre antal revisorer med så allvarliga brister i sin revisionsverksamhet att det föranlett en sådan underrättelse till RN, som då har öppnat ett disciplinärende. Antalet sådana underrättelser har stadigt sjunkit sedan verksamheten påbörjades år 2004. Man kan av detta dra slutsatsen att revisionskvaliteten stadigt förbättras.

Slutsats

Antalet disciplinära åtgärder berör en mycket liten del av den totala revisorskåren, cirka 1,2 procent under 2010 (2008 och 2009 1,4). Om man beaktar detta och vad som nyss sagts om SUT-verksamheten och disciplinärenena kan konstateras att även om erfarenheterna från dessa verksamheter visar att brister förekommer, detta ändå inte leder till annan slutsats än att revisionskvaliteten i Sverige överlag är mycket god. Denna slutsats stöds också helt av erfarenheterna från den periodiskt återkommande kvalitetskontrollen.

Samarbete med andra myndigheter som har till syfte att motverka ekonomisk brottslighet

Liksom föregående år har RN haft kontakter med företrädare för Ekobrottsmyndigheten (EBM) och Skatteverket i frågor som rör revision och revisorer och har samband med förebyggande eller bekämpande av ekonomisk brottslighet. RN:s chef är medlem i EBM:s forensiska råd som inrättades 2007 och som var verksamt huvudsakligen under första halvåret 2010. Myndigheten har också ingått i Samrådsorganet mot penningtvätt och har aktivt deltagit i dess arbete.

Utformning av föreskrifter och allmänna råd

Vid utformningen av sina föreskrifter ska RN beakta regeringens mål att minska sådana administrativa kostnader för företagen som följer av statliga regelverk.

RN antog i februari 2010 de ändringar i myndighetens föreskrifter som beretts under 2009. De nya föreskrifterna är anpassade till bl.a. ändringar i revisorslagen och revisorsförordningen och reglerna om penningtvätt. De ändrade föreskrifterna innebär förenklingar och förtydliganden både i sakligt och i språkligt avseende.

Under slutet av året har RN utarbetat ett förslag till nya föreskrifter beträffande revisorers obligatoriska ansvarsförsäkring i syfte att förenkla och effektivisera den nu gällande ordningen. Förslaget har remitterats till berörda intressenter och till Regelrådet för synpunkter.

2.4 Budgetutfall

Nämnden ska redovisa utfall i förhållande till beräknad budget för den avgiftsbelagda verksamheten år 2010 samt kommentera och förklara väsentliga avvikelser mellan budget och utfall.

Åtterrapporering

Som framgår av tabell 20 blev resultatet för räkenskapsåret 2010 ca 1 miljon kronor högre än vad som prognostiserades i budgetunderlaget 2009-03-02, trots att intäkterna blev ca en halv miljon lägre än beräknat. Till större delen härrör överskottet från lägre löne- och pensionskostnader än budgeterat pga. att bemanningen på kvalitetskontrollen ännu inte är fulltalig. Även examinationsverksamheten har dock inneburit betydligt mindre kostnader än förväntat.

Tabell 20

Budget och balanserad kapitalförändring (tkr)					
	Utgående ack res 2009	Intäkter 2010	Kostnader 2010	Resultat 2010	Utgående ack res 2010
Regleringsbrev för 2010	538	32 500	32 000	500	1 038
Reviderad prognos enl. budgetunderlag för 2010	619	33 894	31 455	2 439	3 058
Årsredovisningen 2010	619	33 242	29 755	3 487	4 106

2.5 Kompetensförsörjning

Rekrytering

RN:s personal består huvudsakligen av jurister med domstolsbakgrund samt ekonomer av vilka ett flertal är auktoriserade revisorer. Som framgår av tabell 21 nedan är åldersfördelningen vad gäller personal inom kärnkompetensen tämligen jämn. Här ska dock tilläggas att de auktoriserade revisorerna generellt är äldre än flertalet jurister. Detta beror på att RN främst har behov av auktoriserade revisorer med lång och kvalificerad yrkesutövning, medan juristerna normalt rekryteras i en tidigare fas i sitt yrkesliv.

Fortbildning

Fortbildning sker på de områden som behövs för att utvidga och upprätthålla de kunskaper som myndighetens verksamhet kräver. Detta gäller särskilt behovet av mycket goda kunskaper i revision. Detta innebär obligatoriska kurser i revision för juristerna och uppdaterande kurser och seminarier för de auktoriserade revisorerna. Alla i personalen erbjuds grund- och fortsättningskurser för att hantera de dataprogram som används. Utbildning inom andra relevanta kunskapsområden sker efter behov.

Hälsofrämjande åtgärder

RN:s personal genomgår årliga hälsoundersökningar och har under 2010 haft tillgång till friskvård i form av rabatterade avgifter för motion och massage. Den fysiska arbetsmiljön bevakas löpande och kontorsrummen utrustas individuellt efter behov i syfte att förebygga arbetsskador.

Tabell 21 – åldersstruktur ²⁵

Ålder	Ledning		Kärnkompetens		Stödkompetens	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	män	Kvinnor	Män
61–	0	0	3	1	0	0
51–60	0	1	0	2	2	0
31–50	0	1	4	4	1	0
20–30	0	0	0	0	1	0
Totalt	0	2	7	7	4	0

3. RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2010	2009
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	33 201	30 951
Finansiella intäkter	2	40	8
Summa		33 242	30 959
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-19 993	-18 708
Kostnader för lokaler		-2 459	-2 564
Övriga driftkostnader	4	-6 799	-6 844
Finansiella kostnader	5	-10	-6
Avskrivningar och nedskrivningar		-494	-339
Summa		-29 755	-28 462
Verksamhetsutfall		3 487	2 497
Årets kapitalförändring	6	3 487	2 497

²⁵ Uppgifterna avser arbetsplatsen vid 2010 års utgång.

4. BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2010-12-31	2009-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	7	1 004	1 306
Summa		1 004	1 306
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	8	18	21
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	9	457	538
Summa		474	559
Fordringar			
Kundfordringar		230	208
Fordringar hos andra myndigheter		559	522
Övriga fordringar		14	7
Summa		804	737
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	10	575	596
Övriga upplupna intäkter		0	209
Summa		575	805
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		6 806	4 062
Summa		6 806	4 062
SUMMA TILLGÅNGAR		9 663	7 469
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	11	12	12
Balanserad kapitalförändring	12	607	-1 889
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		3 487	2 497
Summa		4 106	619
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	13	0	110
Summa		0	110
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	14	1 400	1 759
Skulder till andra myndigheter		674	676
Leverantörsskulder		541	1 382
Övriga skulder		428	352
Summa		3 042	4 170
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	15	2 515	2 570
Summa		2 515	2 570
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		9 663	7 469

5. TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Alla belopp redovisas i tusental kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av avrundning kan summeringsdifferenser förekomma.

5.1 Tillämpade redovisningsprinciper

Revisorsnämndens bokföring följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna samt god redovisningssed. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Som periodavgränsningsposter efter brytdagen har endast fakturor överstigande 10 tkr bokförts.

Avvikelse från FÅB

Enligt regleringsbrevet för år 2010 undantas RN från kravet att lämna delårsrapport enligt 8 kap förordningen.

5.2 Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 10 tkr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år.

Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk. Avskrivning sker linjärt.

Tillämpade avskrivningstider

Immateriella anläggningstillgångar	5 år
Datorer och kringutrustning	3 år
Möbler och kontorsmaskiner	5 år
Övriga inventarier	8 år

Omsättningstillgångar

Fordringar har efter individuell prövning tagits upp till det belopp som beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

5.3 Uppgifter enligt 7 kap 2 § FÅB

Ersättningar	2010	2009
--------------	------	------

Direktör

Peter Strömberg	965	941
-----------------	-----	-----

Tillsynsämnden – ledamöter

Sten Andersson, ordförande	93	53
Gunnel Wennberg, vice ordförande	43	39
Vilhelm Andersson	45	49
Rune Brännström	45	51
Eva Ekström	47	41
Bertel Enlund	47	51
Per-Ola Jansson	45	49
Kerstin Nyquist	45	51
Anita Österholm	47	51

Tillsynsämnden – ersättare

Annika Boström	–	2
Helena Dale	6	8
Mikael Ernström	4	6
Ola Forsberg	–	2
Ulf Järlebro	4	2
Marie Carlsson	2	–
Leif Lundfors	2	2
Claes Norberg	–	–
Bertil Sjöo	2	2
Gustaf Sjöberg	2	2
Kristina Ståhl	6	–

Kommentar: Sammanträdesarvoden för december 2010 har betalats ut i januari 2011 och är inte inkluderade i uppgifterna ovan.

Styrelseuppdrag i aktiebolag och statliga myndigheter

Tillsynsämnden – ledamöter

Sten Andersson <i>Ordförande</i>	Prövningsämnden för stöd till kreditinstitut (ersättare)
Gunnel Wennberg <i>Vice ordförande</i>	Rättsmedicinalverkets insynsråd (ledamot) Partibidragsnämnden (ledamot) Statsrådsarvodesnämnden (ledamot) Tjänsteförslagsnämnden vid Åklagarväsendet (ledamot)

Vilhelm Andersson	Tullverkets insynsråd (ledamot) Försvarmaktens nämnd för kvalificerade skyddsidentiteter (ledamot) Domstolsverkets insynsråd (ledamot) Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, skyddsregistreringsdelegationen (ledamot) Domarnämnden (ersättare) Överklagandenämnden för totalförsvaret (ersättare)
Rune Brännström	Fastighetsaktiebolaget Protinus (ledamot) Förvaltnings AB Lindöhall (ledamot) Hällristningar AB (suppleant) Advokatfirman Egnell AB (suppleant) Advokat Bo Lindeberg AB (suppleant) Vibrationsteknik OGL AB (suppleant) AB Commodium rei (ledamot) Rosedala gård AB (suppleant) Advokatfirman Birgitta Mörner AB (suppleant) Advokat Peter Cademan AB (suppleant) John Brännström Förvaltning AB (ledamot) Concursus Necessarius AB (ledamot) HBS Förvaltning AB (suppleant) Advokatfirman Stenberg AB (suppleant) Advokatfirman Cademan AB (suppleant) Advokatfirman Glimstedt Norrköping (prokurist)
Per-Ola Jansson	IPOJ Konsult AB (ledamot) LeanOn AB (ledamot) Nordic Growth Market NGM AB (ledamot) SwedSec AB (ledamot) Euroclear Sweden AB (ledamot) Euroclear Finland Oy (ledamot)
Kerstin Nyquist	Forskarskattenämnden (ledamot)

Tillsynsnämnden – ersättare

Annika Boström	Advokatfirman Annika Boström AB (ledamot) Advokatfirman Leif Ljungholm (suppleant) LLj Advokat AB (suppleant) Advokatfirman Glimstedt Malmö AB (suppleant)
Helena Dale	Balansen Helena Dale AB (ledamot) Balansen ASM AB (suppleant) Anini Konsult AB (suppleant) Balansen AB (suppleant) Balansen ESL AB (suppleant) Gliainvest AB (suppleant) SN:s Revisorer AB (suppleant) Nordebäckinvest AB (suppleant)

Mikael Ernström	AB Ernströms Revisionsbyrå (ledamot) Mittrevision AB (ledamot) Baker Tilly Sverige AB (ordförande) T Cahling Revision AB (suppleant)
Leif Lundfors	Lundfors Revisionsbyrå AB (ledamot)
Claes Norberg	Bokföringsnämnden (ledamot) Regelrådet (ersättare) Insynsrådet vid Bolagsverket (ledamot)
Gustaf Sjöberg	Finansinspektionen (ledamot) Sjöbergs Konditori i Gävle AB (styrelseordförande)
Kristina Ståhl	Kristina Ståhl Skatt AB (ledamot) Regelrådet (ersättare)

5.4 Anställdas sjukfrånvaro i procent

Sjukfrånvaron redovisas inte i åldersgrupper pga. att ingen av grupperna <30, 30–49 och >50 omfattar fler än tio anställda.

	2010	2009
Totalt	3,2	2,0
Andel 60 dagar eller mer	0,0	0,0
Kvinnor	3,5	2,5
Män	2,9	1,4

5.5 Noter till resultat- och balansräkning (tkr)

Resultaträkning	2010	2009
Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
<i>Offentligrättsliga avgifter</i>		
Ansökningsavgifter	2 410	1 866
Årsavgifter	18 091	15 808
Särskilda årsavgifter	4 790	4 370
Examensavgifter	5 915	6 487
Administrationsavgifter examen	1 548	1 665
Övriga offentligrättsliga avgifter	164	230
	32 918	30 426
<i>Övriga avgifter och andra ersättningar</i>		
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	282	517
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	8
	283	525
Summa	33 201	30 951

Resultaträkning		2010	2009
Not 2	Finansiella intäkter		
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	39	8
	Övriga finansiella intäkter	1	0
	Summa	40	8
Not 3	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	12 240	11 411
	Övriga kostnader för personal	7 753	7 297
	Summa	19 993	18 708
Not 4	Övriga driftkostnader		
	Konsulttjänster avseende provkonstruktion och rättning	2 845	2 604
	Övriga konsulttjänster	2 456	2 718
	Övriga driftkostnader	1 498	1 522
	Summa	6 799	6 844
Not 5	Finansiella kostnader		
	Ränta på lån i Riksgäldskontoret	8	6
	Övriga finansiella kostnader	2	0
	Summa	10	6
Not 6	Årets kapitalförändring		
	Avgiftsfinansierad verksamhet, överskott	3 487	2 497
	Summa	3 487	2 497

Balansräkning		2010-12-31	2009-12-31
Not 7	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	1 424	0
	Årets anskaffningar	0	1 424
	Summa anskaffningsvärde	1 424	1 424
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-118	0
	Årets avskrivningar	-302	-118
	Summa ackumulerade avskrivningar	-420	-118
	Utgående bokfört värde	1 004	1 306
Not 8	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	458	458
	Summa anskaffningsvärde	458	458
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-437	-429
	Årets avskrivningar	-3	-8
	Summa ackumulerade avskrivningar	-440	-437
	Utgående bokfört värde	18	21

Balansräkning		2010-12-31	2009-12-31
Not 9	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	2 866	2 964
	Årets anskaffningar	107	63
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-161
	Summa anskaffningsvärde	2 973	2 866
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 328	-2 275
	Årets avskrivningar	-188	-214
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	161
	Summa ackumulerade avskrivningar	-2 516	-2 328
	Utgående bokfört värde	457	538
Not 10	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	490	485
	Övriga förutbetalda kostnader	85	111
	Summa	575	596
Not 11	Statskapital		
	Ingående balans, konst från Statens konstråd	12	12
	Utgående balans	12	12
Not 12	Balanserad kapitalförändring		
	Ingående balans, avgiftsfinansierad verksamhet, underskott	-1 889	797
	Avgiftsfinansierad verksamhet, överskott	2 497	-2 686
	Summa	607	-1 889
Not 13	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
	Ingående avsättning	110	0
	Årets pensionskostnad	11	110
	Årets pensionsutbetalningar	-121	0
	Utgående avsättning	0	110
Not 14	Lån i Riksgäldskontoret		
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar		
	Ingående balans	1 759	627
	Under året nyupptagna lån	87	1 413
	Årets amorteringar	-446	-281
	Utgående balans	1 400	1 759
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	2 500	2 500
Not 15	Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner och löner, inklusive sociala avgifter	1 333	1 274
	Övriga upplupna kostnader	1 182	1 296
	Summa	2 515	2 570

5.6 Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2010	2009	2008	2007	2006
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 500	2 500	800	725	600
Utnyttjad	1 400	1 759	627	461	378
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	3 000	3 000	1 000	1 000	1 000
Maximalt utnyttjad	0	2 032	44	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	39	8	110	157	109
Räntekostnader	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	32 500	28 000	25 000	27 400	26 060
Avgiftsintäkter	33 201	30 951	23 993	25 813	25 643
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	20	19	19	21	19
Medelantalet anställda (st)	20	20	21	21	20
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 463	1 480	1 397	1 280	1 372
Kapitalförändring					
Årets	3 487	2 497	-2 686	-960	-297
Balanserad	607	-1 889	797	1 757	2 053

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 2011-02-21

Peter Strömberg
Direktör